

İBRAHİM AS'IN MEKKE İÇİN DUASI*

Es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..

Aziz izleyiciler ve dinleyiciler!

Allah'ın selâmı, rahmeti, bereketi üzerinize olsun... Rabbimiz Tebâreke ve Teâlâ Hazretleri sizi ve bütün müslümanları, dünya ve ahiretin hayırlarına erdirsin...

Tefsir sohbetimizde, Bakara Sûre-i Şerifesi'nin 126. ayet-i kerimesindeyiz. Bu akşamki konuşmamı onun üzerinde yapmak istiyorum. Cenâb-ı Hak Teâlâ Hazretleri bu ayet-i kerimesinde buyurmuşlar ki, *bi'smi'llâhi'r-rahmâni'r-rahîm*:

وَإِذْ قَالَ إِبْرَاهِيمُ رَبِّ اجْعَلْ هَذَا بَلَدًا آمِنًا
وَارْزُقْ أَهْلَهُ مِنَ الثَّمَرَاتِ مَنْ آمَنَ مِنْهُمْ بِاللَّهِ
وَالْيَوْمِ الْآخِرِ قَالَ وَمَنْ كَفَرَ فَأُمْتِعْهُ قَلِيلًا ثُمَّ
أَضْرَبْهُ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ

(البقرة: ۱۲۶)

(Ve iz kâle ibrahîmü rabbi'c'al hâzâ beleden âminen ve'rzuk ehlehû mine's-semerâti men âmene minhüm bi'llâhi ve'l-yevmi'l-âhir, kâle ve men kefera feümettiuhû kalîlen sümme edtarruhû ilâ azâbi'n-nâr, ve bi'se'l-masîr.)
(Bakara, 2/126) *Sadaka'llâhu'l-azîm.*

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Bu 126. ayet-i kerime de (iz) ile başlıyor. Geçen haftada da belirttiğim gibi, bu iz kelimesi, bazı tarihi olayların, ibretli olayların hatırlatılması bahis konusu olduğu zaman, “Hani bir zamanlar hatırla, veyahut söylenenleri hatırla, şöyle olay olmuştu.” mânâsına bir edat-ı tezkir, yâni hatırlatma edatıdır.

Daha önceki ayetlerde de geçti. Bundan sonraki ayetlerde de böyle hatırlatmalarla, eski tarihî mühim olaylar, gözler önüne, dikkatler önüne getirilmiş oluyor.

Bundan önceki 125. ayet-i kerime de:

وَإِذْ جَعَلْنَا الْبَيْتَ مَثَابَةً لِّلنَّاسِ وَأَمْنًا
وَاتَّخِذُوا مِن مَّقَامِ إِبْرَاهِيمَ مُصَلًّى

(البقرة: ١٢٥)

(*Ve iz cealne’l-beyte mesâbeten li’n-nâsi ve emnâ, vettahizû min makâmi ibrâhime musallâ*) diye başlıyordu. Bundan sonraki 127. ayet-i kerime de aynı şekilde:

وَإِذْ يَرْفَعُ إِبْرَاهِيمُ الْقَوَاعِدَ مِنَ الْبَيْتِ وَإِسْمَاعِيلُ

(البقرة: ١٢٧)

(*Ve iz yerfeu ibrâhimü’l-kavâide mine’l-beyti ve ismâîl*) diye, o da (iz) hatırlatma edatıyla başlayacak. Önümüzdeki hafta inşâallah, sağ olursak onun üzerinde duracağız.

a. Mekke'nin Emin ve Mübarek Oluşu

(*Ve iz kâle ibrâhîmü*) “İbrâhim AS ne demişti?.. Hani o zamanlar hatırlansın ki, dikkatler çekilsin şu olayın üzerine ki, ne demişti: (*Rabbi*) ‘Ey benim Rabbim!..’ (*İc’al*) *İc’al*’in i’si geçilebilen i, hemze-i vasl olduğundan, *Rabbi* kelimesi *ic’al*’e bağlanıyor: (*Rabbic’al hâzâ*) “Sen bunu, bu diyarı, bu beldeyi yâ Rabbi yap; (*beleden âminen*) güvenli bir belde yap, (*ve’rzuq ehlehû*) ve bu beldenin, bu diyarın ahalisini nimetlendir, rızıklandır; (*mine’s- semerâti*) çeşit çeşit meyvalardan rızıklandır... (*Men âmene minhüm bi’llâhi ve’l-yevmi’l-âhir*) Ama, bu ahalinin içinden Allah’a inananları, ahiret gününe inananları, yâ Rabbi, böyle çeşit çeşit meyvalarla rızıklandır!..’ diye dua etmişti İbrâhim AS. Hani hatırla bunu, bil bunu ey Rasûlüm!..”

(*Kâle*) Onun o duasına, Cenâb-ı Hak Teâlâ’nın nasıl mukabele eylediğini öğreniyoruz burada. “Buyurdu ki, Cenâb-ı Hak:

(*Ve men kefera*) ‘Sen sadece inananlara bu rızıkların verilmesini istiyorsun, mü’minler için talep ediyorsun bunu ama, (*ve men kefera*) inanmayanlara da Cenâb-ı Hak verecek. (*Feümettiuhû*) Onları nimetlendireceğim, (*kalilen*) az bir nimetle veya az bir zaman...” Bu verilen metaların azlığı veyahut verilme, meta’landırılma, faydalandırılma zamanının azlığını beyan ediyor.

(*Sümme edtarruhû*) “Sonra mecburî olarak onu, bu kâfir olanı, küfre sapanı, inanmayanı, inanmayanlar tarafında kalanı, (*ilâ azabi'n-nâr*) cehennemnin azabına sevk ederim, atarım, azaplandırıyorum. (*Ve bi'se'l-masîr*) Ne kötü bir gidiş yeridir o cehennem...” (Bakara, 2/126) Gidenlerin gittikleri yerlerin çeşitleri vardır; ne kadar fena bir yerdir o cehennemliklerin gittikleri cehennem... Ne kadar kötü bir gidiş yeridir.

Şimdi, İbrâhim AS dua eylemiş Mekke-i Mükerreme'nin, o ve ona tâbi olan kısımların, arazilerin emniyetli bir yer kılınmasını istemiş Cenâb-ı Hak'tan:

“—Yâ Rabbi, burasını güvenli bir belde eyle, insanlara güven veren bir belde eyle!” diye dua eylemiş.

Ve oradaki neslinin de... Yâni, İsmâil AS'ı Hâcer Vâlidemiz'le oraya iskân etti, onlar orada büyüdüler ya, onlardan gelecek nesilleri de... Hem, “Orayı emniyetli, güvenli bir yer eyle; kimse orada mala, cana saldırıda bulunmasın... Oranın ahali mal ve can yönünden bir korku çekmesin, huzursuz kalmasın!” diye, beldenin emniyetli belde olmasına dua ediyor.

Bir de ahali, tabii onun İsmâil oğlundan gelen, gelecek olan artık evlatlar, torunlar, nesiller... Onların da Allah tarafından, Allah'a inananlarını, ahiret gününe inananlarını çeşitli rızıklarla, meyvalarla nimetlendirmesini talep ediyor. Yâni onların rahatını, huzurunu, emniyetini ve bolluk içinde yaşamalarını diliyor Cenâb-ı Hak'tan.

Allah-u Teâlâ Hazretleri, o halîli olan, yâni sırdaş, samimi, candan sevgili kulu, dostu olan Halîlullah, İbrâhim AS'ın bu duasını kabul eylemiştir. Ve şeriatte de, hakikatte de, gerçekte de bu dua tahakkuk etmiştir.

Şeriat da, İbrâhim AS'ın işaret ettiği o beldeyi Harem mıntıkası kılmıştır. Yâni, orada insanlar birbirlerine saldıramaz, kavga edemez, yağmalayamaz, vuruşamaz, savaşamaz... Bunlar haramdır burada. Bu gibi mücadeleleri yapmak haramdır. Oraya gelen insanlar, emniyet içinde olurlar.

Fiilen de bu böyle olmuştur. Yâni, hem Cenâb-ı Hak şeriatta hüküm olarak, duasını kabul edip, dînî bir vecibe olarak bunu böyle eylemiştir, İbrâhim AS'ın duası makbul olmuştur. Hem de fiilen Araplar uygulamıştır bunu... Tarihten bilinen bir şey... Kan davası olan, birbirlerine düşmanlığı, kini olan insanlar o bölgeye geldi mi, hasmı, düşmanı orada sanki onu görmezden gelir, başını öbür tarafa çevirir ve orada kavga yapmaktan şiddetle, yâni çok büyük bir dikkatle kaçınırlardı. Kâbe'ye sığınan emniyette olurdu. Hatta İslâm zuhura geldiği zaman böyle sahabe-i kirama Mekke ahalisinin çeşitli edepsizlikleri, tecavüzleri, baskıları, zulümleri oluyordu. Sahabeden bazı kimseler, alenen inancını söylediği zaman, hepsi birden üstüne çullanıp, bu cesur, samimi mü'mini hırpalıyorlardı. Ama Kâbe'nin örtüsüne sığındığı zaman, örtünün altına sığındığı zaman, dokunamıyorlardı. Çünkü çok denemişler ki, böyle bir şey yaptıkları zaman başına büyük felâket gelir. Yâni, az çok biliyorlar.

Şimdi biraz uzaktan bir ilişkisi olan bir şeyi anlatayım: Buralarda Ramazan'da Avustralya'da havalar biraz latîf geçti, yâni yazın sıcakları bastırmadı. Türkiye'de kış, burada yaz. Yâni tamamen zıt mevsim. Şiddetli sıcakların olması lâzım! Türkiye'deki temmuzun, ağustosun sıcakları gibi... Fakat öyle olmadı, çok latîf geçti, serin geçti Ramazan. Yâni, müslümanlar oruç tutarken böyle çok fazla hararet, sıkıntı çekmediler. Avustralyalılar demişler ki, arkadaşlar anlatıyorlar:

“—Şu müslümanların Ramazan ayı geçse de, havalar biraz ısınsa da, işte deniz idmanlarını yapsak, deniz sporlarını yapsak biraz... Denize giremez olduk, böyle havaların serin gitmesinden!” demişler.

Yâni biliyorlar. Bu sözü söylediklerine göre İslâm'ın hak din olduğunu biliyorlar. Allah'ın, müslümanların samimî olanlarına yardımcı olduğunu ve onlar için hoşlarına gidecek şartlar halk ettiğini biliyorlar. Onun için, “Şu müslümanların Ramazan ayı geçse de, biraz havalar ısınsa...” demişler. Biraz ilginç geldi, tebessüm ettim duyunca ben de...

Araplar da müşrikti ama, yâni putlara tapıyorlardı vs. ama, Kâbe-i Müşerrefe'nin Allah indinde mübarek, muhterem bir yer olduğunu ve Cenâb-ı Hakk'ın şer'an, yâni dinin kanunu olarak, orada mücadeleyi yasak kıldığını biliyorlardı. İsterse bilmesin, bilmeyenler de belâsını buluyordu, cezasını çekiyordu. Onun için kıllarını kıpırdatamıyorlardı.

Hatta, Peygamber Efendimiz'in gençliğinde, Peygamber Efendimiz'in oturduğu yüksek Cebel-i Ebû Kubeys tarafından şiddetli bir sel gelip, Mesfele tarafına doğru akarken, o zaman duvarlar şimdiki gibi böyle çok sağlam, geniş filan olmadığından, sel Kâbe-i Müşerreffe'nin etrafındaki toprakları almış, temeller meydana çıkmış ve duvar meyletmış, çatlamış. Yâni yıkılacak ama, yıkılmamış. Tamir edilmesi lâzım binanın... Fakat, Mekkeliler Beytullah'a dokunmağa korkuyorlar. Çünkü Beytullah'ın muhteremliğini, ve ona saygısızlık gösterenin başına neler geldiğini, hayatlarında tecrübeleriyle asırlar boyu denemiş babaları, dedeleri, kendileri; biliyorlar.

Bir tanesi demiş ki:

“—Yâ biz burada kötülük yapmak istemiyoruz. Bu Kâbe'nin duvarı çatlamış. Şunu yukarıdan yavaş yavaş sökelim, tamir edip yeniden duvarı sağlamlaştıralım!” demiş.

Hiç kimse yanaşmamış korkusundan. Nihayet:

“—Ben iyi niyetle yapıyorum bu işi...” demiş, Çıkmış Kâbe'nin duvarına, en üstündeki taşı sökmüş, sonra öbür taşı sökmüş... Herkes böyle: “—Tamam bu belâsını buldu, başına bir belâ gelir.” diye beklerken, bakmışlar bir şey olmuyor.

O gece yine tereddüt etmişler, yine bir şey yok. Ertesi gün, bu sefer onlar da duvarları münasib bir tarzda, çatlak yerin altına kadar indirmeye başlamışlar.

Ve Kâbe'nin duvarını sağlam olarak yeniden bina etmeye başlamışlar... Ama, beklemişler ilk gün. Yâni, "Bu ilk taşı sökenin başına Allah bir gazab indirecek mi?.." diye. Tabii olmamış.

Hatta biliyorsunuz, temeller tekrar yükseltilirken, el-Hacerü'l- Esved'i yerine koyma zamanı geldiği zaman;

"—Bu mukaddes taşı bizim kabilenin koyması lâzım!" demiş birisi.

Ötekisi de:

"—Hayır, bizim kabile sizinkinden daha önde gelir, bizimki koymalı!"

Daha ötekisi:

"—Ne münasebet, bizim kabilemiz koymalı!.." deyince, ihtilaf büyümüş, iş biraz düşmanlığa doğru, kavgaya doğru genişleme istidadı gösterince, demişler ki:

"—Burada kavga olmaz! Harem-i Şerif'in kapısından gelen ilk şahsı hakem yapalım! O kim koysun derse, onun dediği olsun! Böylece aramızdaki ihtilaf çözülmüş olsun, ötekiler de o seçime râzı olsunlar." demişler.

Başlamışlar, "Kapıdan kim gelecek?" diye beklemeye...

O zaman tavaf mahalli, yâni Kâbe'nin etrafı böyle bir duvarla çevriliydi. Bâbü's-Selâm denilen kapı vardı o devirde. O kapıda beklerken, — tabii kitaplardan biliyoruz bunları— kim çıkmış gelmiş?.. Genç bir kimse olarak, henüz daha kendisine peygamberlik gelmemiş olduğu bir sırada, Peygamber SAS Efendimiz çıkagelmiş.

Bakmışlar ki, Muhammed geliyor. Muhammed el-Emîn SAS, Allah şefaatine bizleri nâil eylesin, sünnetine tam uymayı hepimize nasib eylesin... Demişler ki:

“—Tamam, Muhammed el-Emin’e râzıyız. Onun hakemliğine râzıyız, ne derse kabul... Bu iyi insandır, dürüst insandır, güvenilir insandır.”

Yaklaşınca o, demişler ki:

“—İşte bu taşın, el-Hacerü'l-Esved'in buraya konulmasında ihtilaf ettik...”

Arapça'sı el-Hacer el-Esved, ikisinde de elif-lâm var, ma'rife kelime yâni. Türkçe Hacer-i Esved diyoruz. Bu İranlıların dil kuralına göre, Farsça sıfat tamlaması oluyor.

Hacer-i Esved'in yerine konulması meselesi olduğunu anlatmışlar. Peygamber Efendimiz'in, kendisine müracaat edilen bir kimse olarak, olayı çözmekteki maharetine bakın!.. Ne kadar güzel yâni...

Peygamber Efendimiz onların o ihtilafını anlayınca; ilk önce davalının, davacının, yâni birbirleriyle muhàsama eden, zıtlaşan insanların fikirlerini anladıktan sonra, mübarek hırkasını, ridasını, yâni üste giydiği üst kıyafetini yere yaymış. Hacer-i Esved'i üstüne koymuş. Bütün kabilelerin başkanlarına, ileri gelenlerine:

“—Bu örtünün birer tarafından tutun, kaldırın bakalım taşı!” diye buyurmuş.

Hepsi kaldırmışlar. Böylece Hacer-i Esved'in yerine konulması, hizasına kadar kaldırma şerefi, hepsine ortak olarak verilmiş olduğundan, hepsi bu çözümden son derece memnun olmuşlar. Tam o hizaya gelince, Peygamber Efendimiz Hacer-i Esved'i mübarek eliyle yerine yerleştirmiş. Tabii, Cenâb-ı Hak ona nasib ediyor, o mübarek taşın o mübarek köşeye, o şekilde yerleştirilmesini... Ama çözüm şâhâne!..

Yâni, bunları niçin anlattım?.. Kâbe-i Müşerrefe'nin mübarek olduğunu biliyorlar ve orada edebe aykırı bir şey yaptıkları zaman da, mutlaka başlarına bir şey geldiğinden, ondan da çekiniyorlar. Mümkün olduğu kadar, kendi anlayışlarına göre, saygılı olmaya çalışıyorlar. Şimdi bu böyle.

Demek ki Cenâb-ı Hak, İbrâhim AS'ın "Burasını güvenli bir yer eyle!" duasını kabul etmiş. Şimdi bu münasebetle, Peygamber SAS Efendimiz'in birkaç hadis-i şerifini, bahis konusu etmek istiyorum:

İbn-i Abbas RA'nın rivayet ettiğine göre *Sahihayn*'de, yâni İmam Buhârî'nin ve İmam Müslim'in sahih, mübarek hadis kitaplarında, çok değerli olan kitaplarında yer almış bulunuyor.

Mekke'nin fethi günü, buyurmuş ki Peygamber Efendimiz:¹

إِنَّ هَذَا الْبَلَدَ حَرَّمَهُ اللَّهُ يَوْمَ خَلَقَ السَّمَاوَاتِ

وَالْأَرْضَ فَهُوَ حَرَامٌ بِحُرْمَةِ اللَّهِ إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

(خ.م. عن ابن عباس)

(*Inne hâze'l-belede harramehu'llàhu*) “Hiç şüphe yok ki, bu şehri Allah-u Teâlâ Hazretleri muhterem, mübarek Harem mıntıkası kılmıştır. Yâni, burada kavga gürültü, çatışma, döğüşme, kan dökme olmaz. Ne zaman?.. (*Yevme haleka's- semâvâti ve'l-ard*) Yerleri, gökleri yarattığı zamandan, burayı mübarek, muhterem bir belde olarak takdir buyurmuştur. (*Fehüve harâmun bi-hürmeti'llâhi*) Allah'ın böylece burayı Harem-i Şerif yapmasıyla, burası bir Harem mıntıkasıdır; (*ilâ yevmi'l-kiyâmeti*) kıyamet gününe kadar.” diye böyle, o fetih günü beyanda bulunmuş.

Biliyorsunuz, çok yumuşak bir şekilde girdi Mekke'ye... Savaşmamayı, kan dökmemeyi kendi askerlerine söyledi. Yoksa, öyle bir şey demeseydi, işkence çekmiş olan müslümanlar, kendilerine işkence etmiş olanları, o Mekke fethedildiği zaman ne hale getirirlerdi...

Peygamber Efendimiz buyurdu ki:

“—Kâbe'ye sığınanlar, silahını bırakanlar, evinden çıkmayanlar, Kureyş'in başkanı Ebû Süfyan'ın evine gidenler, orada duranlar...

---

¹ Buhârî, *Sahîh*, c.III, s.1164, no:3017; Müslim, *Sahîh*, c.II, s.986, no:1353; Beyhakî, *Şuabü'l-İman*, c.III, s.441, no:4007; Beyhakî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.V, s.195, no:9724; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.433; Tahavî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.VII, s.161, no:2660; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Bunlara dokunulmayacak!” dedi.

Çok az bir muhalefetle, çok güzel bir şekilde Mekke’yi fethetmişti. Böylece de bir konuşma ile, oranın muhterem Harem mıntıkası olduğunu; öyle mübarek, savaşılmaz, mücadele edilmez bir mıntıka olduğunu, içinde savaşın olmadığını, yapılmadığını beyan etmiş oluyor.

İşte onun için, biz de orayı ziyarete hacı veya umreci olarak, haccedici veya umre yapıcı kişiler olarak gittiğimiz zaman, muhterem olduğu için, mübarek olduğu için, Harem mıntıkasına ihramlı olarak giriyoruz, baş açık giriyoruz. Ayaklarımız böyle çizmeli, ayakkabılı olmuyor. İşte, ayağın da belli bir şekilde açık olması gerekiyor. Dikişli elbise giyilmiyor. Harem-i Şerif’in otları, ağaçları kesilmiyor, yolunmuyor; avları avlanmıyor. Çünkü her şeyiyle mübarek bir mıntıka...

b. Peygamber SAS’in Medine İçin Duası

Şimdi bu İbrâhimAS’ın duası... Bu münasebetle, yine bu hususu vurgulayan bir başka hadis-i şerifi de nakletmek istiyorum. Hadis alimi İmam Müslim’in *Sahîh*’inde, Ebû Hüreyre RA’dan rivayet olunmuş ki, şöyle buyurmuş Ebû Hüreyre:²

كَانَ النَّاسُ إِذَا رَأَوْا أَوَّلَ الثَّمَرِ جَاءُوا بِهِ إِلَى

رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ فَإِذَا أَخَذَهُ

رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ اللَّهُمَّ
 بَارِكْ لَنَا فِي ثَمَرِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِي مَدِينَتِنَا
 وَبَارِكْ لَنَا فِي صَاعِنَا وَبَارِكْ لَنَا فِي مُدِّنَا
 اللَّهُمَّ إِنَّ إِبْرَاهِيمَ عَبْدُكَ وَخَلِيلُكَ وَنَبِيُّكَ
 وَإِنِّي عَبْدُكَ وَنَبِيُّكَ وَإِنَّهُ دَعَاكَ لِمَكَّةَ وَإِنِّي
 أَدْعُوكَ لِلْمَدِينَةِ بِمِثْلِ مَا دَعَاكَ لِمَكَّةَ وَمِثْلِهِ
 مَعَهُ ثُمَّ يَدْعُو أَصْغَرَ وَلِيدٍ لَهُ فَيُعْطِيهِ ذَلِكَ الثَّمَرَ

(م. عن أبي هريرة)

*(Kâne'n-nâsü izâ raev evvele's-semer, câu bihi
 ilâ rasûli'llâh salla'llâhu aleyhi ve sellem)*
 “İnsanlar, ahali Medine’de bir meyvanın
 turfanda olarak yepyeni, ilk defa ortaya
 çıktığını gördükleri zaman, Rasûlüllah’a sevgi
 ve saygılarından, o turfanda ilk meyvayı
 getirirlerdi Peygamber Efendimiz’in önüne...

² Müslim, *Sahîh*, c.I, s.1000, no:1373; Tirmizî, *Sünen*, c.V, s.506, no:3454; İmam Mâlik, *Muvatta’* (Rivâyet-i Yahyâ), c.II, s.885, no:1568; İbn-i Hibbân, *Sahîh*, c.IX, s.62, no:3747; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.83, no:10134; Begavî, *Şerhü's-Sünneh*, c.III, s.440; Ebû Avâne, *Müsned*, c.II, s.438; Tahâvî, *Müşkilü'l-Âsâr*, c.III, s.255, no:1061; Ebû Hüreyre RA’dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XII, s.446, no:34882.

Belki bir tabak içinde, belki bir kap içinde getiriyorlar. (*Feizâ ehazehû rasûlü'llah salla'llâhu aleyhi ve sellem, kâl*) Peygamber Efendimiz de bu meyvadan alarak şöyle derdi:

(*Allâhümme bâriklenâ fî semerinâ*) “Yâ Rabbi, bizim bu meyvalarımızı bereketli eyle... (*Ve bâriklenâ fî medînetinâ*) Ve bizim şu Medine-i Münevveremiz’i bereketli, mübarek eyle bizim için... (*Ve bâriklenâ fî sâinâ, ve bâriklenâ fî müddinâ*) Müd ve sa’ ölçek isimleri. “Ölçeklerimizi bereketli eyle...”

Yâni tartarsın, işte bir kilo gelir ama, bir kilo bazen ne kadar bereketli olur, ne kadar bitmez, ne kadar işe yarar. Bazen de bereketsiz olur, nereye gittiği anlaşılmaz, çuval da olsa, kamyon da olsa... Bereketli olsun diye, böyle ölçeklerine de dua ederdi.

Bu bereket duasından sonra da, buyururdu ki:

(*Allâhümme inne ibrâhime abdüke ve halîlûke ve nebiyyüke*) “İbrâhim senin kulun idi, halîlin idi, Halîlullah idi ve nebî idi, senin peygamberin idi, nebiyullahın idi. (*Ve innî abdüke ve nebiyyüke*) Ben de senin kulunum, peygamberinim yâ Rabbi! (*Ve innehû deàke li-mekkeh*) O Mekke için böyle dua etmişti...”

İşte bu ayet-i kerimede bildirilen dua. Yâni, “Mekke’yi emniyetli bir yer kıl ve meyvalarını bereketlendir!” dediği gibi.

“O Mekke için dua etmişti, (*ve innî ed’ûke li-medîneh*) ben de bu Medine-i Münevvere için dua ediyorum yâ Rabbi!..

(*Bi-misli mâ deake li-mekkeh, ve mislehû meahû*) Mekke için İbrâhim AS nasıl dua etmişse öyle dua ediyorum, bir de o kadar daha fazla...” Yâni, bir misli daha fazla demek ki.

(*Sümme yed’ù asğara velîdin*) “Sonra, bu duayı yaptığı sırada etrafında toplananların içindeki en küçük çocuğu çağırırdı, (*feyu’tîhi zâlike’s-semer*) o çocuğa bu meyvayı verirdi. Yâni, en küçüğe verirdi.”

Başka rivayet farkları da var ama, ana hattıyla böyle. Yâni İbrâhim AS’ın Mekke için, Kâbe’yi yaptığı zamanki duası gibi, Medine için de Peygamber Efendimiz’in dua ettiğini böylece bildirmiş oluyoruz bu hadis-i şeriflerle...

Demek ki, Mekke-i Mükerrreme’yi Cenâb-ı Hak mübarek kıldı. Tabii İbrâhim AS’ı oraya gönderen o... “Hanımını ve çocuğunu oraya yerleştir!” diye emreden o... Zaten Mekke-i Mükerrreme’nin yeri önceden beri mübarek ve muhterem. Tufandan önce de orada mübarek bir ibadethane vardı. Böyle dua edince de, Allah duasını kabul etmiş oluyor.

c.Peygamber SAS’ın Peygamberliğinin Başlangıcı

Şimdi bu hususta, bir hadis-i şerifi daha beyan etmek istiyorum. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:³

إِنَّهُمْ قَالُوا يَا رَسُولَ اللَّهِ أَخْبِرْنَا عَنْ بَدِئِ

أَمْرِكَ فَقَالَ دَعْوَةٌ أَبِي إِبْرَاهِيمَ عَلَيْهِ

السَّلَامِ وَبُشْرَى عِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ وَرَأَتْ أُمِّي

كَأَنَّهُ خَرَجَ مِنْهَا نُورٌ أَضَاءَتْ لَهُ قُصُورُ الشَّامِ

(حم. طب. ط. عن أبي أمامة)

(*Innehüm kâlû*) Ashab-ı kiram kendilerine, kendisine, Peygamber Efendimiz'e bir gün merakla demişler ki: (*Yâ rasûla'llâh, ahbirnâ an bed'i emrike*) “Yâ Rasûlallah, senin peygamberliğinin başla ngıcı nasıldır? Bunun, evvelinden bize biraz bilgi verir misin?” diye sormuşlar.

(*Fekâle*) Peygamber Efendimiz buyurmuş ki: (*Da'vetü ebî ibrâhîm*) “Benim peygamberliğimin başlangıcı, tâ İbrâhim AS'ın duasına gider.” Çünkü, ilerideki sûrelerde, İbrâhim Sûresi'nde gelecek:

---

³ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.V, s.262, no:22315; Taberânî, *Mu'cemü'l- Kebîr*, c.VIII, s.175, no:7729; Tayâlisî, *Müsned*, c.I, s.155, no:1140; Taberânî, *Müsnedü's-Şâmiyyîn*, c.II, s.402, no:1582; İbnü'l-Ca'd, *Müsned*, c.I, s.492, no:3428; Deylemî, *Müsnedü'l-Firdevs*, c.I, s.46, no:113; Heysemî, *Müsnedü'l-Hâris*, c.II, s.867, no:927; Ebû Ümâme RA'dan.

Hâkim, *Müstedrek*, c.II, s.656, no:4174; İbn-i Esîr, *Üsdü'l-Gâbe*, c.I, s.1286; İbn-i Asâkir, *Târih-i Dimâşk*, c.I, s.170; Hâlid ibn-i Ma'dân Rh.A'ten.

Kenzü'l-Ummâl, c.XI, s.511, no:31829; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XII, s.478, no:12347.

“—Ben buraya bu hanımı, çocuğumu yerleştiriyorum; yâ Rabbi, sen bunları çeşitli rızıklarla rızıklandır, içlerinden de bir peygamber gönder ki, o onları doğru yola sevk etsin, şirkten temizlesin!” diye dua etmiş. Yâni, içlerinden peygamber gönderilmesini; asırlar sonra gelecek torununun, torununun, torununun... torunu Peygamber Efendimiz’in duasını yapmış oluyor.

İşte ona da, “Peygamberliğinin evvel nasıldı?” diye sordukları zaman, Peygamber Efendimiz diyor ki: (*Da’vetü ebî ibrâhîm aleyhi’s-selâm*) “Ona salât ü selâm olsun, dedem İbrâhim AS’ın duasıyım ben. Oradan başlıyor bu iş.” diyor.

(*Ve büşrâ îse’bni meryem*) “Ve ben, Meryem’in oğlu İsâ’nın da müjdesiyim.” İncil’in içinde de vardır, Kur’an-ı Kerim ayetlerinde de beyan edilmiştir ki, İsâ AS, kendisinden sonra ahir zaman peygamberi geleceğini, isminin Ahmed olacağını beyan etmişti.

İşte bu *Paraklitus* meselesi. Mevcut İncil tercümelerinde böyle birisinin geleceği bildiriliyor. Bu *Paraklit* sözü de, Ahmed kelimesinin mânâsına geliyor. Tabii tercüme olduğu için, aslı değil de tercümesi olacak, mânâca onun benzeri olacak. Bir *Paraklit* geleceği İncil’de yazıyor, yâni ahir zaman peygamberi... Zaten, Peygamber Efendimiz gelmeden önce, ehl-i kitap da —hem yahudiler, hem hristiyanlar— ahir zaman peygamberi gelecek diye beklemişler.

“İşte ben dedem İbrâhim AS’ın duasıyım, İsâ ibn-i Meryem AS’ın da müjdesiyim.” dedi. Bir şey daha ilâve buyurmuş sözüne Peygamber Efendimiz:

(*Ve raet ümmî*) “Ve benim annem gördü...” Ne zaman?.. Kendisi dünyaya geleceği gece, doğacağı sırada, doğum esnasında... (*Keennehû harace minhâ nûrun*) “Doğum esnasında, sanki kendisinden bir nur çıkıverdi, çıktığını gördü annem; (*edâe lehû kusûre’s-şâm*) tâ yüzlerce kilometre, bine yakın kilometre uzakta, Şam’daki köşklerin, kasırların manzaraları aydınlandı kendisinden çıkan nurdan...” diye buyuruyor.

Bu son cümleyi hatırlayacaksınız; Süleyman Çelebi *Mevlid*’inde de almış, şiirin içine bu mânâyı yerleştirmiş. Biliyorsunuz:

Dedi gördüm ol Habîb’in Ânesi:

Bir aceb nur kim, güneş pervânesi.

Berk urup çıktı evimden nâgehân,

Göklere dek nûr ile doldu cihân...

Yâni, o Habibullah Muhammed-i Mustafâ’nın annesi Âmine Hatun dedi ki:

“—Oğlum Muhammed doğacağı zaman, benim evimden ansızın öyle bir nur fışkırdı, parıldayarak çıktı ki cihana, göklere dek nur ile doldu cihan... Her taraf nurlandı.” Tabii, Şam’ın şehirleri ve kasırları da görüldü.

Demek ki, sahih rivayetleri almış oluyor Süleyman Çelebi. O şiirini boşuna yazmamış.

Boş malzemeyle, edebiyat şişirmeleriyle, boş övgülerle değil, sahih hadislerle dayandırmış oluyor sözlerini.

d. Cenâb-ı Hakk'ın Herkesi Rızıklandırması

Bütün bunları niçin zikrediyoruz?.. İbrâhim AS, bu beldenin bir mübarek belde olmasını istedi; mübarek belde eyledi Allah... Güvenilir bir belde olmasını istedi; Allah-u Teâlâ Hazretleri orasını Harem-i Şerif yaptı. Güvenilir, savaşılmayan, kimseye zarar verilemeyen bir belde haline getirdi. Tamam.

Burada *beled* kelimesi nekre olarak, elif-lâmsız olarak geliyor. Bir de İbrâhim Sûresi'nde aynı ifade, *beled* kelimesi elif-lâmlı olarak geliyor:

رَبِّ اجْعَلْ هَذَا الْبَلَدَ أَمِنًا

(İbrahim: ۳۵)

(*Rabbic'al hâze'l-belede âminen*) [Rabbim bu şehri emniyetli kıl!] (İbrâhim, 14/35)

İbn-i Kesir buna dayanarak diyor ki: İbrâhim AS tekrar tekrar bu duayı yaptı. Yâni, daha ortada hiç bir şey yokken, hanımını ve çocuğunu oraya yerleştirdiği zaman:

“—Aman yâ Rabbi, ben neslimden bir kısmını, şimdi böyle ekin bitmez, taşlık bir vâdide bırakıyorum. Hiç insan yok, ev yok, bark yok, yerleşme yeri değil... Aman burayı emniyetli bir belde eyle!” diyor.

Ondan sonra elif-lâmlı olarak, İbrâhim Suresi'ndeki duası da, geldi gitti, oğlu büyüdü, Cürhümlülerden bir kızla evlendi, nesli böyle devam etti. O zaman da, "Bu beldeyi yâ Rabbi yine güvenli bir belde olarak devam ettir, bu ahaliyi de koru!" diye, o duasına o zaman da devam ettiği anlaşılıyor. Allahu a'lem, müteaddit defalar bu duayı tekrarlamıştır diye İbn-i Kesir beyan ediyor.

Şimdi, tabii belde emniyetli bir belde kılınmış; târihen de öyle, dinen de, hükmen de aynen öyle olmuş. Çünkü Cenâb-ı Hak, sevgili kullarının duasını kabul eder. O da sevgili kulu İbrâhim Halîlullah...

Çeşitli meyvalar... Hakîkaten o ekin bitmeyen diyarda; yâni taşlık ve kumluk, ekin bitmiyor. Bir de meselâ, Medine-i Münevvere'nin ovasında çok hurma ağaçları var da, orada ağaç da yok... Yâni, Mekke öyle değil. Mekke'nin her tarafı çatır çatır taş, kaya yâni. Medine'nin ovası var, toprağı var, harresi var, hurmalık alanları var... Mekke öyle değil.

Ama orada hiç bir zaman o meyvalar, rızıklar eksik olmamış. Cenâb-ı Hak sebepleri halk ediyor, kervanlar oradan getiriyor, buradan getiriyor... O taşlık yerde hayat, o mübarek beldenin hayatı devam etmiş, devam ediyor.

Evet, şimdi İbrâhim AS, Mekke'nin ahalisinin mü'min olanlarının böyle rızıklandırılmasını istedi. Neden?.. Çünkü, daha önce İbrâhim AS'a Allah-u Teâlâ Hazretleri:

قَالَ إِنِّي جَاعِلُكَ لِلنَّاسِ إِمَامًا قَالَ وَمِنْ

ذُرِّيَّتِي قَالَ لَا يَنَالُ عَهْدِي الظَّالِمِينَ

(البقرة: ١٢٤)

(*Kàle innî câilüke li'n-nâsi imâmâ*) “Ben sana peygamberlik vereceğim ey İbrâhim! Sen başarıyla imtihanları aştın, geçtin, iyi kul olduğunu, samimî kul olduğunu itaatinle gösterdin, seni peygamber yapacağım!” diye bildirince, İbrâhim AS: (*Kàle ve min zürriyetî*) “Zürriyetimi de mi aynı şekilde taltif edeceksin yâ Rabbi?” diye heveslendi, zürriyetine de istedi.

Ama Allah-u Teâlâ Hazretleri o zaman buyurdu ki: (*Kàle lâ yenâlü ahdî'z-zalimîn*) “Benim o ikramım, o anlaşmam zalimlere geçerli değildir. Onlara o lütfu ihsan etmem.” dedi. (Bakara: 124) Demek ki, zalimleri ayırdı.

Şimdi zalimleri ayırınca, bu sefer İbrâhim AS tabii Rabbinin rızasını düşünen bir kul olarak, peygamber olarak bu sefer de diyor ki:

“—Yâ Rabbi, Allah’a ve ahiret gününe inanıp da mü’min olanlarını böyle rızıklandır!” deyince; Cenâb-ı Hak Teâlâ Hazretleri de, o zaman da buyuruyor ki, bu ayet-i kerimede:

“—Ben mü’min kâfir diye ayırmam! Kâfirin de rızıkını veririm ama, sonradan cezasını veririm. Bir kulu yarattıktan sonra, ben kulumu yarattıktan sonra rıziksız mı bırakırım?..”

أَرْزُقُهُمْ كَمَا أَرْزُقُ الْمُؤْمِنِينَ أَلَمْ أُخْلُقْ

خَلْقًا لَّا أَرْزُقُهُمْ أُمَّتَهُمْ قَلِيلًا

ثُمَّ اضْطَرُّهُمْ إِلَىٰ عَذَابِ النَّارِ

(*Erzukahüm kemâ erzuku'l-mü'minîn*) “İster kâfir olsun, ister mü'min olsun, onu da rızıklandırıyorum. (*Eahlüku halkan lâ erzukahüm*) Mahlûkatımı yaratıp da, yarattıktan sonra rıziksız mı bırakırım? Bırakmam!” buyurmuş.

(*Ümettiuhüm kalîlen*) “Nimetleri veririm, biraz faydalandırırım nimetlerden... Ama, az bir zaman veya az bir nimetle faydalandırırım.” Ne kadar yıl yaşarsa yaşasın, sonu ölüm değil mi? (*Sümme'dtarruhüm ilâ azâbi'n-nâr*) “Sonra ahirette, elim bir azaba uğratılır.”⁴

Yâni, Cenâb-ı Hakk'ın Rahmânlığından dolayı, Rahmân olduğu için mü'min veya kâfir yarattığı her insanın, hatta insanların dışındaki kuşların ve diğer mahlûkların hepsinin rızıkını veriyor hayatı boyunca... Vâdesi geldiği zaman, müddeti bittiği zaman da rızıkını kesiyor, canını alıyor. Yâni, bu rızık işinin sadece mü'minlere mahsus olmadığını beyân etti Cenâb-ı Hak.

Tabii neden böyle olduğunu düşünecek olursak: Cenâb-ı Hak kulları dünyaya imtihan için gönderdiği için... Dünyaya imtihan için geldiler.

---

⁴ İbn-i Ebî Hâtim, *Tefsir*, c.I, s.337, no:1215; Abdullah ibn-i Abbas RA'dan.

Müslümanlar çeşitli meşakkatlerle imtihan oluyorlar. Peygamberler en şiddetli imtihanlara tâbi oluyor. Yâni başlarına çok musibetler, kederler, sıkıntılar geliyor ama sabrediyorlar, sebat ediyorlar, samimiyetlerini isbat ediyorlar.

Evliyâullaha da böyle çok gelir. Ama zayıf kullara gelmez. Kâfirlerin hiç başı bile ağrımaz; vur patlasın, çal oynasın yaşar. Ondan sonra birden ölüm gelir, imtihan biter, ahirette mahvolur. Yâni, burası imtihan yeri olduğundan, mü'minleri mükâfatlandırırsa burada; herkes mükâfattan dolayı imana gelir.

Öyle yapmıyor Cenâb-ı Hak, mü'minler ve diğer insanlar çeşitli sıkıntılarla imtihana uğruyorlar, imtihanlarda başarı kazananları ahirette mükâfatlandığı için, herkes mükâfattan dolayı, mükâfatın başına üşüşmüyor. Yâni, kâfir... Hatta bakıyor, "Nedir bu müslümanların hali yâ, kâfirler ne kadar rahat!" deyip, o tarafa kayabiliyor.

Bu ahir zamanda, Deccal fitnesinde de böyle olacak. Deccal'a tâbi olanlara, yer hazinelerini verecek. Yâni her türlü şeyler, imkânlar önlerine açılacak, bolluk olacak, refah olacak filan ama, o da bir imtihan işte...

Öbür tarafta, Deccal'ın Deccal olduğunu anlayıp da, ona karşı duranlar da, çeşitli sıkıntılara mâruz kalacaklar. O da imtihan... Ama o imtihanı kazananlar, ahirette cennete girecek; öteki refaha aldananlar da, dünyada biraz müreffeh yaşasalar bile, ahiretleri mahvolacak.

Yâni seziliyor ki, imtihan olduğu için Cenâb-ı Hak böyle mü'mine, kâfire veriyor. Sırf mü'mine verse, bu sefer kâfirlerin hepsi de, nimetlerden dolayı İslâm'a gelecek; yâni samimiyetinden dolayı değil... Onun için, böyle olduğunu düşünebiliriz, bir hikmetini araştırdığımız zaman...

Cenâb-ı Hak tabii, kâfirleri de rızıklandırıyor ama, birçok ayet- i kerimeler var, sohbetim uzamasaydı onların üzerinde misalleri çoğaltabilirdim. Yâni biraz nimet veriyor ama, ondan sonra da cezasını veriyor yine:

وَكَأَيِّنْ مِنْ قَرْيَةٍ أَمَلَيْتُ لَهَا وَهِيَ ظَالِمَةٌ

ثُمَّ أَخَذْتُهَا وَإِلَى الْمَصِيرِ

(الحج: ٤٨)

(*Ve keeyyin min karyetin emleytü lehâ ve hiye zâlimetün sümmehaztühâ, ve ileyye'l-masîr.*) “Nice nice beldeler, şehirler vardır ki, biraz onlara böyle fırsat vermişimdir, serbest bırakmışımdır. Onlar günahlara dalıcı, àsî, mücrim, kâfir kullar iken, biraz nimetler devam etmiştir. Sonra onları, günahları işlerken suçüstü yakalayıp cezalandırmışımdır. Dönüş ancak banadır.” (Hac, 22/48) diye, Cenâb-ı Hak ayet-i kerimelerde bildiriyor.

Sahihayn'den yine bir hadis-i şerif okuyarak sohbetimizi tamamlayalım. Buyuruyor ki Peygamber SAS Efendimiz:⁵

لَا أَحَدَ أَصْبِرُ عَلَىٰ أَذَىٰ سَمِعَهُ مِنَ اللَّهِ إِلَّا أَنَّهُمْ

يَجْعَلُونَ لَهُ وَلَدًا وَهُوَ يُرْزُقُهُمْ وَيُعَافِيهِمْ

(خ.م. عن أبي موسى)

(*Lâ ehade asbera alâ ezen semiahû mina'llah, innehüm yec'alûne lehû veleden ve hüve yerzukahüm ve yuâfîhim*) “Kendisine karşı hoşlanmayacağı, ezâ verici sözler söylendiği zaman, sabredenler içinde Allah’tan daha sabırlısı olmaz.” Meselâ başka insanlara, onun hoşuna gitmeyecek sözü söylersen; parlar, kızar mukabele eder, bağırır, çağırır... Ama kendisine ezâ verici, çirkin, uygun olmayan söz söyleyenlere karşı Allah’tan daha çok sabırlı bir başkası yoktur.

(*Innehüm yec'alûne lehû veleden*) “Nitekim insanların bazısı maalesef, onun oğlu var diyorlar, oğul isnad ediyorlar Allah’a...” Allah’ın oğlu diyorlar, kâfir oluyorlar. Yanlış bir şey söylüyorlar, Allah’ın sevmediği bir şey söylüyorlar. Yarattığından birisini kendisine şerik koşuyorlar, şirke düşüyorlar.

---

⁵ Buhârî, *Sahih*, c.V, s.2262, no:5748; Müslim, *Sahîh*, c.IV, s.2160, no:2804; Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.405, no:19650; Neseî, *Sünenü'l-Kübrâ*, c.VI, s.395, no:11323; Taberânî, *Mekârim-i Ahlâk*, c.I, s.42, no:34; Temmâmü'r-Râzî, *el-Fevâid*, c.I, s.77, no:172; Ebû Mûsa el-Eş'arî RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.III, s.497, no:6524; *Câmiu'l-Ehâdis*, c.XV, s.463, no:15944.

(*Ve hüve yerzukahüm*) “Yine de, böyle diyenleri rızıklandırıyor Allah; (*ve yuàfîhim*) ve sıhhatle yaşatıyor.” Yâni sabırlılığından, sabûr olduğundan, Cenâb-ı Hak öyle müsaade ediyor, fırsat veriyor ama, cezasını sonra veriyor.

(*Ve men kefere feümettiuhû kalîlen*) Bir müddet onu faydalandırır nimetlerinden, dünyada nimetlerden istifade eder. “Ondan sonra kesin bir şekilde, mustar olarak, kesin olarak, zarurî olarak onu cehenneme atarım. Ne kötü bir yerdircehennem!” buyuruyor.

(*Ve kâle ve men kefera feümettiuhû kalîlen*) Bu, Cenâb-ı Mevlâ'nın İbrâhim AS'ın duası üzere, onu irşad edici beyanı: “Yâ İbrâhim, sen sırf mü'minlere istiyorsun rızık ama, ben mü'mine de kâfire de rızıkını veririm, kâfiri de biraz nimetlerden faydalandırırım; (*sümme'dtarruhüm ilâ azâbi'n-nâr*) ama, ondan sonra cezasını veririm.” diye bu kısmı Cenâb-ı Hakk'ın Halîlullah İbrâhim AS'a cevabı... Ekseriyetin, alimlerin ekseriyetinin kanaati bu.

Bazıları da, “Bu sözler İbrâhim AS'ın sözlerinin devamıdır.” demişler. Yâni, “Yâ Rabbi, mü'min olanları helâl rızıklarla rızıklandır da, kâfir olanları bir müddet faydalandırsan bile, ondan sonra cezasını ver.” mânâsınadır. O kıraatle okuyanlar, öyle değerlendirmek isteyenler de olmuş.

Ama, genel alimlerin büyük çoğunluğunun beyanı: (Kâle) Allah-u Teâlâ Hazretleri, İbrâhîm AS'ın duasına mukabil buyurdu ki:

“—Kâfir olanları da rızıklandırırım bir müddet ama, ondan sonra onları ıstırâî olarak, kesin olarak azab-ı cehenneme atarım. Orası ne kadar kötü bir yerdir.” diye buyuruyor. Buyurduğunu işitmiş, duymuş oluyoruz.

Allah-u Teâlâ Hazretleri bizleri kendisine inanan, emirlerini tutan, güzel huylu, güzel ahlâklı olan, mahlûkâta şefkatli olan; hemcinslerine, insanlara iyi duygularla yaklaşan, herkesin iyiliğini isteyen, herkesin Cenâb-ı Hakk'ın lütfuna ermesini isteyen, herkesin cehennemden kurtulup cennete girmesini isteyen, bunun için çalışan kullar olmamızı hepimize Allah nasib etsin...

Biliyorsunuz, çok önemli bir hakikat var... Bunu sık sık söylemeliyiz, bilmeyenler de bilsin diye: Peygamber Efendimiz'in peygamberliğinden itibaren, cihanda devr-i Muhammedî başlamıştır. Yâni şöyle devre devre, devir devir ayıracak olursak: Osmanlılar devri, Selçuklular devri, Göktürkler devri, Hunlar devri filan tarihte böyle devletleri, devirlerini ayırarak anlatıyoruz ya... Peygamber Efendimiz ba's olunduktan sonra, artık Peygamber Efendimiz'in devri başlamıştır. Yâni, bu dînî milad Peygamber SAS Efendimiz'le beraber başlamıştır, artık devir Peygamber Efendimiz'in devridir.

Bu devirde hangi peygamber gelse, Mûsâ AS gelse bile, Peygamber Efendimiz'e iman eder ve ona ümmet olurdu. Yâni, Mûsâ AS gelse, Peygamber Efendimiz'e tâbî olacaktır. Peygamber Efendimiz hadis-i şerifte böyle buyuruyor.

Yine buyurmuşlar ki:⁶

لَا تَقُومُ السَّاعَةُ حَتَّى يَنْزِلَ عِيسَى ابْنُ مَرْيَمَ
حَكَمًا مُقْسِطًا وَإِمَامًا عَادِلًا فَيَكْسِرُ
الصَّلِيبَ وَيَقْتُلُ الْخِنْزِيرَ وَيَضَعُ الْجِزْيَةَ
وَيَفِيضُ الْمَالَ حَتَّى لَا يَقْبَلَهُ أَحَدٌ

(ه.ش. عن أبي هريرة)

RE. 478/7 (*Lâ tekümü's-sâatü hattâ yenzile îse'bnü meryeme hakemen*) “Meryem oğlu İsa AS hakem olarak, (*muksıtan ve imâmen âdilen*) adalet dağıtıcı ve imam-ı âdil olarak inmedikçe kıyamet kopmaz. (*Feyeksiru's-salîb*) Öyle ki o haçı kırar, (*ve yaktulü'l-hinzîr*) ve domuzu öldürür, (*ve yedau'l-cizye*) cizyeyi kaldırır. (*Ve yefîdu'l-mâl, hattâ lâ yakbelehû ehad.*) Mal da çok artar ve onu kabul ettirecek kimse bulunmaz.”

⁶ İbn-i Mâce, *Sünen*, c.XII, s.95, no:4068; İbn-i Ebî Şeybe, *Musannef*, c.XV, s.144, no:38650; Ebû Hüreyre RA'dan.

Kenzü'l-Ummâl, c.XIV, s.337, no:38860.

“İsâ AS gelecek, Kur’an’la hükmedecek, haçı kıracak, domuzu katledecek ve Allah’ın birliğini anlatacak... Hatta o zaman dünyada büyük bir sulh, sükûn, güzel huzurlu devre olacak. Ondan sonra, vefat edince müslümanlar üzerine namaz kılacaklar.” diye, sahih kaynaklarda, meselâ *Riyâzu’s-Sâlihîn* gibi sahih kitaplarda bu çeşit bilgiler var.

Devir, devr-i Muhammedî... Ben şuraya getirmek istiyorum: Artık Peygamber Efendimiz’in hayatından sonra, dünya üzerinde yaşayan bütün insanlara, bizim İslâm’ı anlatmamız lâzım!..

Müslüman olmuş olanlar, Peygamber Efendimiz’in davetine icabet etmiş olan ümmetidir, *ümmet-i icâbet*’tir. Müslüman olmamış olanlar davet edilecek olan, girmesi beklenen, kendisine teklif yapılacak olan insanlardır. İman edenlerin dışındaki bütün insanlar, *ümmet-i dâvet* oluyor o zaman...

İşte onların İslâm’a davet edilmesi, onlara İslâm’ın anlatılması gerekiyor. Artık devr-i Muhammedî olduğu, Allah’ın birliğine inanılması gerektiği, haça, puta tapılmaması gerektiği; yerin göğün hâlikı, yeri göğü yaratan, bizi yaratan Allah’a ibadet etmemiz gerektiği, ona kimseyi şirk koşmamamız gerektiği, bizler tarafından anlatılmalı!..

Bu davete muhatap olma durumunda olan, ümmet-i dâveti, İslâm’a dâvet edip müslüman etmeye çalışmalıyız. Yâni daveti kabul etmiş, ümmet-i icâbetten olma durumuna getirmeye çalışmalıyız var gücümüzle...

Allah-u Teâlâ Hazretleri bize bu hususta, dinine hizmet hususunda ve kendine en güzel tarzda, râzı olacağı şekilde kulluk etmek hususunda gayret kuvvet versin... Rızasına vâsıl olmayı nasib eylesin... Sevdiği işleri yapıp, ömrümüzü rızasına uygun geçirip, huzuruna sevdiği, râzı olduğu kullar olarak varmayı cümlemize nasib eylesin...

Aziz ve sevgili izleyiciler ve dinleyiciler, *es-selâmü aleyküm ve rahmetu'llâhi ve berekâtühû!..*

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

18. 01. 2000 - AVUSTRALYA

[Bütün TEFSİR DERSLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

